

Cal Xarell

Sant Mateu de Bages

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Pla de Sant Mateu
Emplaçament Carretera BV-3003, al km. 6 trencall d'accés a Sant Mateu, a uns 100 m.
Alçada: 556

Coordenades:

Latitud: 41.80094
Longitud: 1.73615
UTM Est (X): 395004
UTM Nord (Y): 4628447

Classificació

Número de fitxa 08229 - 92
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVIII-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: Pla especial del catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable (núm. 204)
Data aprovació: dc., 20/01/2010 - 12:00
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 5086401CG9258N0001PH
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dc., 18/01/2017 - 01:00

Descripció

Casa de pagès de dimensions mitjanes situada vora el camí d'accés nord-est a Sant Mateu de Bages, la qual forma part d'un petit raval junt amb tres cases més. Es tracta d'una construcció en part adossada a cal Mariquit i comunicada amb aquesta per una terrassa. És de planta rectangular força allargada i disposa de planta baixa més un pis i golfes. Es tracta d'una obra feta en dues fases, de la qual la part més antiga és la de ponent. La façana principal, encarada a migdia vers un pati o era, té el mur actualment a pedra vista. El portal i les finestres del pis superior estan emmarcades amb llindes i brancals de pedra. Les obertures de la part més oriental, probablement ja del segle XIX, són emmarcades amb maó. Per la part posterior les finestres són més petites. Abans hi havia una tina, que ja no es conserva. La casa té adossada al costat de llevant i nord diversos cossos de construcció moderna fets de maó. El que es troba a la part posterior, edificat en un terreny amb fort desnivell, té quatre plantes.

Observacions:

Inscripció en una llinda del primer pis: 1771 Informació oral facilitada per Catalina Soler i Neus Vilardaga.

Història

Al final del segle XVIII va sorgir en terres del mas de les Planes aquest petit raval situat vora el camí d'accés nord-est a Sant Mateu de Bages. Els pagesos que van construir aquestes cases van comprar o van adquirir els terrenys. Cal Mariquit, cal Xarell, cal Burrim i segurament també cal Biel podrien ser d'aquest moment. En el cas de cal Xarell es conserva a Les Planes un document de l'any 1770 segons el qual els propietaris d'aquest mas, aleshores la pubilla Caterina Planes, casada amb Joan Pla, fan donació a Josep Boixadera, que és fillol de la mateixa Caterina, d'una peça de terra d'aproximadament una quartera, la qual s'ha de destinar a construir aquesta casa. El terreny està subjecte a un cens anual consistent en una gallina que s'ha de donar per Nadal. Segons indica la inscripció d'una llinda de la casa, aquesta es va construir l'any següent: el 1771. Ja al segle XX, la casa era habitada per una altra família que van marxar-ne i tornar diverses vegades. Finalment, va adquirir la casa la família Boixaderas (no sabem si emparentats amb els anteriors), que en són propietaris des de fa dues generacions. En els anys recents s'hi ha fet algunes obres, per exemple amb la construcció d'una terrassa on abans hi havia un cobert amb estable.

Bibliografia

GRUP SOLUCIONS MANRESA (2009). Pla especial del Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable de Sant Mateu de Bages. Ajuntament de Sant Mateu de Bages (núm. 204).

